

**Åben tillægsdagsorden
til mødet i
Bestyrelsen for Midttrafik
23. marts 2012 kl. 09.00
Søren Nymarks Vej 3,
8270 Højbjerg**

Indholdsfortegnelse

Pkt.	Tekst	Side
1	Forslag til takstnedsættelser	1

1-25-1-11

1. Forslag til takstnedsættelser

Resumé

Regeringen, Dansk Folkeparti og Enhedslisten er enige om at nedsætte taksterne i kollektiv trafik med 500 mio. kr. fra januar 2013. Midttrafik har modtaget en henvendelse fra Transportministeriet, som beder om forslag til udmøntning af takstnedsættelser.

Sagsfremstilling

./.. I vedlagte brev fra Transportministeren om forslag til takstnedsættelser anmodes Midttrafik om at fremsende forslag til typer af takstnedsættelser, som vurderes at have den største passagermæssige effekt. Der skal for hvert forslag gives et overslag over det forventede indtægtstab.

Beløbsramme til Midttrafik

Fordelingen af de 500 mio. kr. kendes ikke. Dermed er Midttrafiks andel ikke oplyst. Hvis der, for alle de selskaber der indgår i Bus & Tog Samarbejdet, tages udgangspunkt i passager-indtægter i regnskab 2010, har administrationen beregnet Midttrafiks andel til 7,7 %, svarende til 38,5 mio. kr.

	Mio. kr.	Passagerindtægter 2010	Andel
DSB		3.969,3	47,47 %
Trafikstyrelsen (Kystbanen)		453,2	5,42 %
Movia		1.686,3	20,17 %
BAT (Bornholm)		26,8	0,32 %
Fynbus		233,5	2,79 %
Sydtrafik		262,8	3,14 %
Midttrafik		645,3	7,72 %
NT		304,3	3,64 %
Metro		587,7	7,03 %
Arriva Tog		193,2	2,31 %
Total		8.362,4	100,0 %

Midttrafiks passagerindtægter i 2011 er vist i nedenstående oversigt. Heri indgår også indtægterne fra salg af HyperCard og skolekort.

Passagerindtægt 2011 inkl. HyperCard og Skolekort		
Kontantbilletter	100.040.983	16,8 %
Klippekort	224.944.722	37,8 %
Periodekort	156.715.825	26,4 %
Andre billettyper	14.005.123	2,4 %
HyperCard	60.843.314	10,2 %
Skolekort	38.187.550	6,4 %
Total	594.737.517	100,0 %

Det er administrationens vurdering, at en generel nedsættelse, som fordeles ud over den nuværende omsætning fra alle billettyper og passagertyper, ikke er hensigtsmæssig. Hvis takstnedsættelsen skal foretages for alle billetprodukter, bliver den nominelle nedsættelse minimal, og kunderne vil kun svagt kunne mærke en prisændring.

Nedsættelse af priser på klippekort og periodekort

Det foreslås, at takstnedsættelsen gives til kunder, som benytter klippekort og periodekort.

Takstnedsættelser på periodekort imødekommer de faste kunder i kollektiv trafik. Disse kunder er ikke ret følsomme over for ændringer i priser. Erfaringsmæssigt giver det ikke stor passagermæssig effekt ved at nedsætte priserne på periodekort. Det er svært at flytte flere kunder til kollektiv trafik, ved kun at ændre i priserne på periodekort.

Hvis takstnedsættelsen i højere grad anvendes til at nedsætte priserne på klippekort, vurderes den passagermæssige virkning højere. Kunder, der benytter klippekort, er en blanding af lejlighedsvis brugere og hyppige brugere i kollektiv trafik. Denne kundegruppe vurderes at være mere prisfølsomme end periodekortkunder. Når takstnedsættelsen primært anvendes til lavere klippekortpriser, vil det være muligt at nå en større passagergruppe, der er mere påvirkelige til at bruge kollektiv trafik.

Administrationen foreslår at takstnedsættelsen alene prioriteres til voksen priser på klippekort og voksen priser på periodekort. Det skønnes at mellem 85 % og 90 % af alle rejser på periodekort og klippekort, er til voksen takst. Den største passagermæssige effekt vil opnås på disse produkter. Rejser med børneklippekort og børneperiodekort udgør kun en mindre andel, og det vil kun give en meget lille effekt at nedsætte disse priser.

Der er ikke udarbejdet et konkret forslag til reducerede priser. Takstnedsættelsen skal fordeles på alle zoneafstande, og tilstræbe en virkningsfuld effekt for kunderne. Hvis der hovedsageligt foretages takstnedsættelse af klippekortpriserne, vil det være muligt at reducere priserne mellem 10 % og 15 %.

Midttrafiks indtægter fra periodekort og klippekort er ca. 256,7 mio. kr. En generel takstnedsættelse svarende til et provenutab på 10 %, vil betyde et indtægtstab på ca. 25,7 mio. kr. årligt.

Billigt års pensionistkort

Randers Kommune har indført et billigt periodekort til alle alderspensionister i kommunen. Kortet koster kr. 300,- og er gyldigt i et år. Kortet kan bruges i både bybusser, lokalruter og regionalruter i hele kommunen. Efterspørgslen efter dette kort er stor. På årsbasis er der udstedt ca. 7.000 kort. Det giver en årlig indtægt på ca. 2,0 mio. kr. Der er ca. 17.000 alderspensionister i Randers kommune. Benyttelsesgraden i busserne kendes ikke præcist, men administrationen vurderer, at særligt i bybusserne i Randers, er der mange rejser med kortet.

Administrationen anbefaler, at Midttrafik foreslår indførelse af et billigt årspensionistkort til fx kr. 300,- til alderspensionister i hele Midttrafik. Kortet skal kunne bruges til al kollektiv trafik inden for en kommune (2-4 zoner).

Indtægtstabet fra det billige årspensionistkort kan ikke opgøres præcist. Der vil være et direkte indtægtstab, som følge af den lave pris på kortet. Omvendt er det erfaringen i Randers, at flere anskaffe sig kortet, hvilket giver flere indtægter.

Der er også et indirekte indtægtstab, på grund af substitution fra rejser på kontantbilletter og klippekort til det billige pensionistkort. Randers Kommune har estimeret et årligt indtægtstab på skønsmæssigt ca. 1,5 mio. kr. Pensionistkortet kan også benyttes på de regionale ruter. Randers Kommune kompenserer regionen for mistede billetindtægter. I 2011 var kompensationen til regionen 0,6 mio. kr.

Erfaringerne fra Randers er vanskelige at generalisere til hele Midttrafiks område. I bybusbyerne Herning, Viborg, Silkeborg, Holstebro og Horsens vil efterspørgslen efter et årspensionistkort være nogenlunde identiske med forholdene i Randers. I kommuner med mindre buskørsel vil efterspørgslen være lavere. I Aarhus sælges mange deltidsperiodekort til pensionister (ikke gyldige i myldretiden) til reduceret pris. Indtægtstabet i Aarhus vil være anderledes end i de øvrige bybusbyer.

Den samlede økonomiske virkning for Midttrafiks område kan vanskeligt beregnes. Med udgangspunkt i erfaringerne fra Randers, estimerer administrationen et samlet mistet indtægtstab mellem 15-20 mio. kr.

HyperCard og et ungdomskort alle 16-19 årige

HyperCard'et er en 2 årig forsøgsordning med et billigt kort til alle unge i en SU-berettiget ungdomsuddannelse. Ordningen er foreløbig og udløber juni 2013. Egenbetalingen for kortet er kr. 300,- pr. måned uanset rejseafstand. HyperCard'et er meget populært. Midttrafik laver ca. 14.000 kort pr. kvartal. Kortet giver fri adgang til bus- og togrejser inden for det takstområde, hvor eleven bor. En videreførelse af HyperCard ordningen efter juni 2013 vil være et positivt tiltag for den kollektive trafik, fordi det vil sikre at mange unge fortsat har billig transport under ungdomsuddannelse.

Administrationen anbefaler, at Midttrafik foreslår ordningen gøres permanent. Administrationen anbefaler samtidig, at midlerne til at fortsætte HyperCard ordningen ikke tages fra den nye pulje på kr. 500 mio. til takstnedsættelser.

Det foreslås at HyperCard ordningen udvides til at omfatte alle unge i aldersgruppen 16-19 årige, dvs. også den resterende del af en årgang, der ikke er tilmeldt en ungdomsuddannelse. På den måde indføres et "ungdomskort" for alle 16-19 årige, med en egenbetaling på ca. kr. 300,- pr. måned.

I Region Midtjylland er der ifølge Danmarks Statistik ca. 17.000 unge på en årgang (16 – 19 årige). Heraf antages at gennemsnitligt ca. 85 %, der er tilmeldt en ungdomsuddannelse. Skønsmæssigt har 30-35 % af en årgang anskaffet sig et HyperCard til transport mellem bolig og uddannelsessted. Den resterende del har enten cykel- og gåafstand til uddannelsesstedet og derfor ikke brug for et HyperCard. En anden grund til at unge ikke har valgt at købe et HyperCard kan være, at den månedlige transportudgift ikke overstiger kr. 300,-.

Indtægtstabet ved at udvide HyperCard ordningen til alle 16-19 årige, vil være mistede indtægter fra rejser på kontantbilletter og klippekort. Omfanget er vanskeligt at vurdere og vil være afhængig af de unges brug af kollektiv trafik. Indtægtstabet vil være størst i de kommuner der har bybuskørsel, fordi benyttelsesgraden her er størst.

Da der er tale om en relativ mindre gruppe af 16-19 årige og fortrinsvis i byer med bybuskørsel, vurderes indtægtstabets beskedenhed og estimeres til ca. 5,0 mio. kr. hvis HyperCard'et gælder alle unge mellem 16 og 19 år.

Fælles jysk takstrække for enkeltbillet

I 2013 og 2014 har Midttrafik en særlig udfordring i fastsættelsen af priserne for kontant voksen billetter. Det skyldes ønsket om at indføre en fælles jysk takstrække for kontantbilletter til voksne.

Oprindeligt var det hensigten, at der skulle indføres et Landsdækkende Enkeltbilletsystem. Det er et ønske hos de trafikskaber og togoperatører, der har truffet beslutning om indførelse af rejsekortet, fordi det på sigt forventes, at alle rejser vil foregå på rejsekortet. Det vil betyde at alle nuværende rejser på rabatterede billettyper, dvs. klippekort, periodekort, skolekort, uddannelseskort og HyperCard mm., i fremtiden at ville komme til at foregå på et rejsekort. Eneste billettype, der ikke vil være på rejsekortet, er kontantbilletter.

Samtidig med at rejsekortet udrulles var det hensigten, at der skulle være én takstrække med ens priser i hele landet. I oktober 2011 blev der i bestyrelsen for Trafikskaberne i Danmark fremført ønske om, at fastholde takstkompetencen i trafikskaberne, og at der kunne fastsættes andre (lavere) priser end de priser, der var ens for hele landet.

Det er nu aftalt, at de 3 jyske trafikskaber skal aftale en fælles takstrække for kontant voksen billetter. Både NT og Sydtrafik har generelt højere takster end Midttrafik. Midttrafiks priser har en "afstandsrabat" indarbejdet i prisrækkerne. For at opnå en ensartet jysk takstrække, skal NT og Sydtrafik nedsætte deres priser og Midttrafik skal hæve priserne i både 2013 og 2014 på alle kontantbilletter fra 3-9 zoner. For at opnå en fælles jysk takst, skal der endog gennemføres relativt store stigninger i Midttrafik. Der vil blive lavet et konkret forslag til behandling på et kommende bestyrelsesmøde.

Direktøren indstiller,

at Midttrafik sender de tre forslag til Transportministeren.

Bilag

- brev fra Transportministeren om forslag til takstnedsættelser